

כללי איסור טלטול מוקצה גמור

כל דבר שאסור בטלטול משום מוקצה אסור לטלטלו בידיו, אך לגעת בו מבלי להזיזו מותר. אך לאכלו אסור

אין שיעור לגודל החפץ אותו מטלטלים, אפ"י קטן ביותר – כשערה אסור לטלטלו.

שאר הנאה ממוקצה מבלי לטלטלו מותר.

עוד פרטים נתבארו בשיעור הקודם..

טלטול
מוקצה גמור

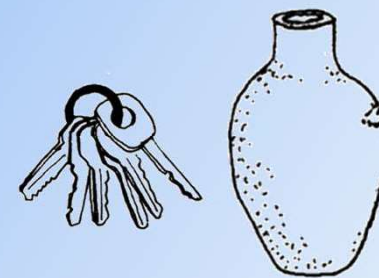
כללי טלטול כלי שמלאכתו להיתר

מותר לטלטלם לצורך השימוש בהם, לצורך השימוש במקומם, לצורך שמירתם שלא ינזקו וכדו', אך אין לטלטלם שלא לצורך כלל.

'רוב העולם אינם נזהרים בזה מלטלטל כלי שלא לצורך, זולת הלומדים'. ויש שכתב שיש להם על מה שיסמוכו ומנהג ישראל תורה הוא.

מי שמשחק עם כלים אלו כדי להרגיע את רוחו – יש שכתבו כי נחשב הדבר לצורך.

טלטול כלי
שמלאכתו להיתר
[כגון סכין, שלחן
וכיו"ב] –

כללי טלטול כלי שמלאכתו להיתר

טלטול חפצים כדי לסדר את החדר מותר - דהוי לצורך מקומו.

מותר לטלטל כלי שמלאכתו להיתר לצורך שימוש עתידי,
שיתכן שיתהווה

טלטול מאכלים וספרים
– מותר לטלטל אפי' שלא לצורך כלל.

טלטול כלי
שמלאכתו להיתר
[כגון סכין, שלחן
וכיו"ב] –

כללי טלטול כלי שמלאכתו לאיסור

מותר לטלטלו כדרכו עם זקוק להשתמש במקום בו נמצא החפץ. או שהחפץ מונע ממנו להגיע לאיזה דבר.

לדוגמא : 1. בכיור יש 'שקוטש' וזה מפריע לשימוש בכיור מותר – ליטלו [באם איננו סוחט].

2. יש על השיש 'פופמפיה' ואנו זקוקים למקום כדי לעבוד

ההזזת דלת של מכונת כביסה כדי לאפשר מעבר
אטבי כביסה מותר להסירם מן הבגד – דהוי צורך מקומו

טלטול כלי
שמלאכתו לאיסור-
לצורך מקומו

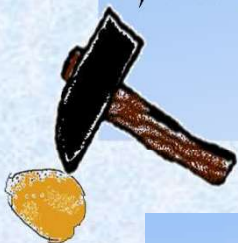

כללי טלטול כלי שמלאכתו לאיסור

באם יכול להשתמש במקום גם בלי לטלטלו, אך בפחות נוחות – נחי הפוסקים. כגון להזיז מאורר כשהרוח מפריע.

סילוק כלי שמלאכתו לאיסור שאיננו מוקצה מחמת חסרון כיס, כשמשמיע רעש שמציק ביותר.

באם יש על המיטה/ספה/כרית חפץ חשמלי שמפריע להשתמש מותר לטלטלו באם הוא איננו מוקצה מחמת חסרון כיס.

טלטול כלי
שמלאכתו לאיסור-

לצורך מקומו

כללי טלטול כלי שמלאכתו לאיסור

מותר לטלטלו לצורך מקומו – גם אם יש אפשרות להסתדר בלי זה, כגון לשבת במקום אחר

באם רוצה לטלטלו כדי שיהי' החדר מסודר, - הדבר מותר בתנאי שאי הסדר מפריע עד כדי כך שלולא הסדר לא ישתמשו בחדר

טלטול לצורך שימוש עתידי – בשבת עצמה, רבים מתירים

טלטול כלי
שמלאכתו לאיסור -
לצורך מקומו

כללי טלטול כלי שמלאכתו לאיסור

מותר לטלטלו כדרכו באם זקוק להשתמש בגוף החפץ – כגון לבקוע אגוז עם פטיש, מחט להוציא קוץ.

ומותר לטלטלו לצורך זה אף כאשר יכול לעשות זאת ע"י כלי שמלאכתו להיתר [בטורח].

דוג' : 1. מותר לקחת עיפרון שימש כסמניה למקום בספר בעת הלימוד.

2. פומפה לפתיחת סתימה בכיור במקום צורך גדול

טלטול כלי
שמלאכתו לאיסור –
לצורך גופו

כללי טלטול כלי שמלאכתו לאיסור

מותר אף לטלטלו לצורך עתידי, כגון לקחת מברג מביתו למקום אחר לצורך פתיחת קופסאות.
לקחת סרגל מביתו שישמש לסימון בעת הלימוד בביהכ"ס

טלטול ספר טל' לצורך מציאת כתובת, מחברת שיש בה כתובת וכדו' – מותר דהוי 'צורך גופו'.

כמו כן רשאי לטלטלו עבור חברו הזקוק לשימוש בגוף החפץ, וה"ה לצורך בהמה.
לצורך נכרי ראוי להחמיר.

טלטול כלי
שמלאכתו לאיסור –
לצורך גופו

כללי טלטול כלי שמלאכתו לאיסור

אסור לטלטלו לצורך שמירתו שלא יגנב שלא ינזק.

אך אף כשמטרתו העיקרית בטלטול הינה כדי שישמר הדבר, באם מטלטלו כדי להשתמש בו – מותר לטלטלו. ומותר אף לה'ערים' בדבר.

באם בתוך הכלי שמלאכתו לאיסור יש מאכל שהכלי טפל אליו - מותר לטלטלו.

כגון קומקום חשמלי [המנותק מהחשמל] – שיש בתוכו מים.

טלטול כלי
שמלאכתו לאיסור

**פירוט
סוגי
המוקצה**

סוגים שונים של כלים

כלי שמלאכתו להיתר אף עם דמיו יקרים מאוד, ומקפידים כמעט שלא להשתמש בו איננו מוקצה.

גביע יקר מאוד איננו מוקצה, וכן כל כיו"ב.

כלי שהניחו בארון ואיננו משתמש בו כלל אלא לתשמיש מיחוד כגון גביע יקר המיוחד לפסח. כל עוד שלא הוקצה לסחורה – איננו מוקצה. יש מקום להחמיר

כלי יקר –
שמלאכתו להיתר

סוגים שונים של כלים

כלי שמלאכתו להיתר, אך נמנעים לגמרי מלהשתמש בו, וקובעים לו מקום שמשם אין נוטלים אותו, כגון שעון קיר יקר, תמונה אומנותית, ארון שעלול להנזק ע"י טלטולו וכיו"ב – הוי מוקצה חמור.

אולם כלי נוי שאינם יקרים נראה שאינם מוקצה. אף כשמונחים על הקיר לנוי כתמונה, וכו'

כלי נוי

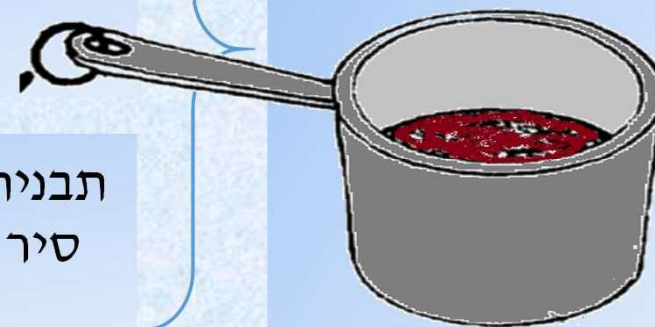
כלי שמלאכתו לאיסור המיוחד אף למלאכת היתר

כלי שתשמישו העיקרי לאיסור אך הוא מיועד אף למלאכת היתר - דינו ככלי שמלאכתו להיתר.

כגון מטאטא, שמטאטאים עמו אף בחצר, איננו מוקצה כיון שמטאטים עמו אף בבית.

תבנית שמבשלים עמה והיא אף משמשת להגשת מאכלים, וכן סיר שמבשלים עמו אך גם מאכסנים את המאכלים בתוכו - הינם ככלי שמלאכתו להיתר.

כלי שמלאכתו
לאיסור ולהיתר

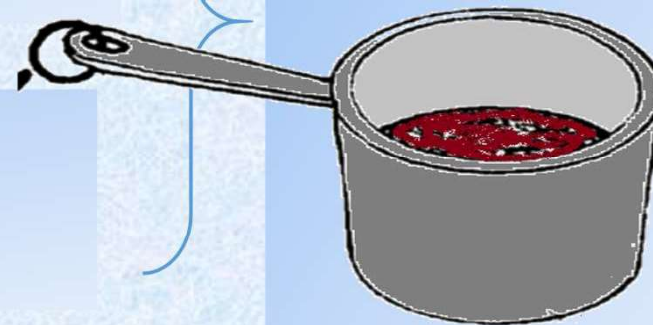
כלי שמלאכתו לאיסור המיוחד אף למלאכת היתר

קלפי ילדים של צ"ה וכיו"ב [שאינם שטרי הדיוטות] – אף שמיועדים להדבקה, כיון שמשתמשים בהם אף למשחק וכוי -דינם ככלי שמלאכתו להיתר.

כלי נשק, שמיועדים אף לאיום -יש שדנו שהינם ככלי שמלאכתו להיתר

כלי שמלאכתו
לאיסור ולהיתר

מאכלים ותרופות

כל הראוי למאכל אדם איננו מוקצה כלל,
אף דברים שראויים רק למקצת בני האדם, איננו מוקצה

לכן בשר חי מותר בטלטול א"כ הוא בשר קשה כיוון שיש
אנשים בעולם שאוכלים אותו, וה"ה לחם קפוא, סלטים
קפואים, ביצה חיה, חבושים חיים, בצל חי, חומץ.

בשר עוף [שאיננו מבושל] – איננו מוקצה.

טלטול מאכלים

מאכלים ותרופות

אך דג חי הוא מוקצה שאיננו ראוי לאכילת אף אדם, וה"ה לבצק חי, אבקת מרק, אבוקדו רקוב, אורז חי, אטריות, גריסים שאינם מבושלים, דייסות שא"א להכינם בשבת.

טלטול מאכלים

דברים שאינם ראויים לאכילת אדם אך רגילים לתתם לבעלי חיים המצויים אצלנו אינם מוקצה

מאכלים ותרופות

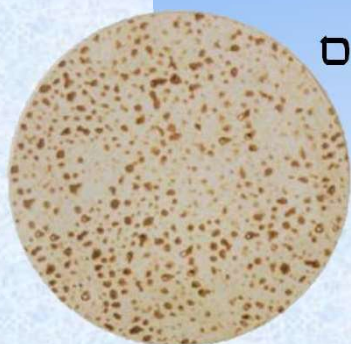
כל דבר שאסור לאדם עצמו, אך מותר לאחרים איננו מוקצה, לדוג' יין לנזיר איננו מוקצה.

כתבו הפוסקים, כי קטניות אינם מוקצה בפסח כיוון שהם מותרים לבני ספרד.

לעניין שרויה נחלקו הפוסקים ותלוי אם סוברים שהוא איסור מן הדין או רק חומרא.

טלטול מאכלים

מאכלים ותרופות

יש המדמים תרופות לאוכל ולכן סוברים שכל תרופה שיש מי שישתמש בה איננה מוקצה כלל, אך יש חולקים וסוברים כי תרופה כלל איננה אוכל, ולא הותר לטלטלה אלא עבור חולה וכן באם היה חולה בבית מבעוד יום.

ויש הסוברים שאף שתרופה איננה אוכל אך באם מדובר בתרופות שרגילים להשתמש בהם כגון אקמול וכדו', הרי הם בגדר מאכל המיוחד לבהמה שאיננו מוקצה, וכן נראה עיקר.

משחות – משחות שאסור להשתמש בהם בשבת הם מוקצה גמור, אך משחות של תינוקות שיש היתר להשתמש בהם בשבת אינם מוקצה כלל דינם כאוכל.

טלטול תרופות

כלי שמלאכתו לאיסור

כלי שהמיועד למלאכה האסורה בשבת – בין מהיית בין מד"ס – כל עוד הוא כלי, היינו שמשתמשים בגופו לפעול פעולות, אף כשאין לו כל תשמיש של היתר, הי"ה מותר לטלטול כדין כלי שמלאכתו לאיסור.

הקושי בהגדרת כלי

ראה לקמן לעניין מוקצה מחמת חסרון כיס, או מיוחד לסחורה.

כלי שמלאכתו
לאיסור

כלי שמלאכתו לאיסור

דוגמאות לכלי שמלאכתו לאיסור:

כלי נגינה, סרגל

תפילין, שופר,

פטיש, מברג

כלי שמלאכתו
לאיסור

כלי שמלאכתו לאיסור

דוגמאות לכלי שמלאכתו לאיסור:

גפרורים, ארנק,

מסרק או מברשת
שאסורות,

אטבי כביסה
[המיועדים רק
לכביסה],

כלי שמלאכתו
לאיסור

כלי שמלאכתו לאיסור

כלי שניתן לייחדו למלאכת היתר או למלאכת איסור,
[כגון מחט חדשה שלא ניקבה שלפעמים מניחים להוצאת קוץ]
-איננה ככלי שמלאכתו לאיסור.

כגון : קערה/כוס - שיתכן וישתמשו בה להדלקת נר שמן, תיק
שיתכן שייחדוהו למעות – כל אלו כל עוד לא יחדוהו למלאכת
דבר האסור, הינם ככלי שמלאכתו להיתר

כלי שמלאכתו
לאיסור

כלי שמלאכתו לאיסור

אמנם כלי שמיועד במהותו לאיסור, אף שטרם יחדוהו לאיסור, אף שניתן להשתמש בו להיתר -ה"ה ככלי שמלאכתו לאיסור:

כגון: נר של חלב, פטיש וכו'.

כלי שמלאכתו לאיסור

כלי שמלאכתו לאיסור

ספר טלפונים – יש שכתבו שהוא כלי שמלאכתו לאיסור. ויש שכתבו שכיון שמשתמשים בו גם למצוא כתובות ה"ה ככלי שמלאכתו להיתר.

דף הוראות הפעלה למכשיר חשמלי, שמקפידים שלא להשתמש בו ה"ה מוקצה גמור.

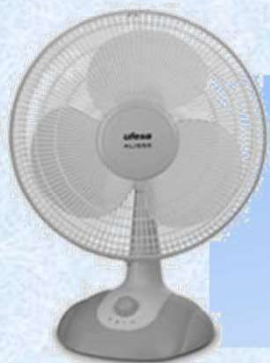
סבון רחצה – נחי הפוסקים.

כלי שמלאכתו לאיסור

כלי שמלאכתו לאיסור

כלים חשמליים, שאין בהם אש, כגון מאוורר, רדיאטור.
נחלקו הפוסקים:

ויש החמירו
שהוי מוקצה
גמור
[כדין בסיס
לשלהבת]

יש אומרים
שהוי כלי
שמלאכתו
לאיסור,

יש אומרים
שה"ה כלי
שמלאכתו
להיתר
[בעת שפועל],

כלי שמלאכתו
לאיסור

מוקצה מחמת גופו

כל מה שאיננו לא אוכל ולא כלי ה"ה מוקצה גמור. אפילו באם יש אפשרות להשתמש בו בפועל ככלי כיון שאיננו מיועד להיות כלי ה"ה מוקצה.

עצים

מעות

אבנים

מוקצה מחמת גופו

מוקצה מחמת גופו

כל מה שאיננו לא אוכל ולא כלי ה"ה מוקצה גמור. אפילו באם יש אפשרות להשתמש בו בפועל ככלי כיון שאיננו מיועד להיות כלי ה"ה מוקצה.

בעלי חיים

קמח ובצק

חול ועפר

מוקצה מחמת גופו

מוקצה מחמת גופו

כרטיס אשראי: באם מקפידים עליו ה"ה מוקצה מחמת חסרון כיס.

מה שאיננו לא אוכל ולא כלי – אף שיש לו שימוש היתר מותר לטלטלו רק לצורך השימוש המיועד אליו להיתר. אך לא שאר שימושים. – לפיכך אקונומיקה ניתן לטלטל רק לצורך ניקיון ולא כדי להשעין את הדלת.

סבון כביסה, סבון רצפות וכיו"ב – כיון שאינם כלי ה"ה מוקצה גמור.

מוקצה מחמת גופו

מוקצה מחמת גופו

כלי אף כשכל תשמישו הוא לדברים האסורים – איננו מוקצה
גמור אלא כשאר כלי שמלאכתו לאיסור. לכן קופסת גפרורים
ה"ה כלי שמלאכתו לאיסור ולא מוקצה גמור.

נייר כיון שלא משתמשים בו אלא לכתובה ולא לשאר
תשמישים – אין דינו ככלי שמלאכתו לאיסור אלא דינו
כמוקצה גמור. כל זה בנייר שאכן מקפידים שלא להשתמש בו
אלא לכתובה בלבד אך באם משתמשים בו גם לעיטוף שא"ד
איננו מוקצה גמור אלא ככלי שמלאכתו לאיסור.

מוקצה מחמת גופו

מוקצה מחמת גופו

כל מה שאסור אפ"י בהנאה ה"ה מוקצה גמור – כגון בשר בחלב, ערלה, סתם יינם, טבל.

מה שאסור רק בשבת, ה"ה מוקצה גמור, כיון שאיננו מיועד לבע"ח – כגון: פירות שנפלו מן העץ בשבת, חלב שנחלב בשבת.

מאכלות אסורות המותרות להנאה, והינם אסורים למשך זמן, כיון שמיועדים לאכילת בע"ח, אינם מוקצה, באם מצויים באותו מקום בע"ח שיאכלו מאכלים אלו. וראה עוד לקמן

מאכלות אסורות

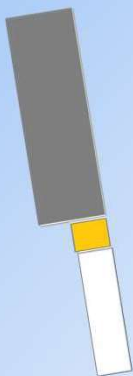

מוקצה מחמת חסרון כיס

כלי שמחמת יוקרו או חשיבותו לא משתמשים בו לתשמיש שאיננו התשמיש המיוחד לכלי זה הי"ה מוקצה גמור. – באם הוא כלי שמלאכתו לאיסור. אך כלי שמלאכתו להיתר אף שדמיו יקרים ומקפיד שלא להשתמש בו מחמת יוקרו איננו מוקצה.

סכין של שחיטה

מחשב

מצלמה, טלפון יקר

מוקצה מחמת
חסרון כיס

מוקצה מחמת חסרון כיס

כלי שמיועד לסחורה ומחמת כן מקפידים שלא להשתמש בהם, ה"ה מוקצה גמור. אף באם מלאכתו להיתר.

גביע המיועד
למכירה

סט סכינים
שבחנות

מוקצה מחמת
חסרון כיס

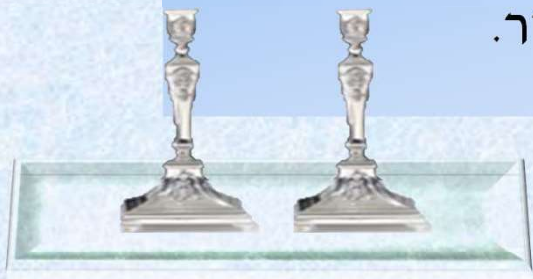

מוקצה מחמת חסרון כיס

הקונה כלי [אף שמלאכתו להיתר] ודעתו להחזירו לחנות, ומחמת כן נמנע מלהשתמש בו, ה"ה מוקצה גמור – ככלי המיועד לסחורה.

מיטה שמיועדת להניח עליה מעות, כיון שלא משתמשים בה לתשמיש אחר ה"ה מוקצה גמור. וה"ה למגש שמיועד רק להנחת נש"ק ה"ה מוקצה גמור.

מוקצה מחמת
חסרון כיס

מוקצה

מוקצה מחמת חסרון כיס

מי לפני השבת נמלך בדעתו, והחליט כן להשתמש בכלי שמיועד לסחורה, או בכלי היקר שמלאכתו לאיסור עלה בדעתו להשתמש בגופו תשמיש של היתר – שוב איננו מוקצה גמור.

כגון: מי שמוכר סכינים ומעש"ק חשב לקחת סט אחד לשימוש ביתי – שוב דינו ככל כלי שמלאכתו להיתר. מי שיש לו מחשב ומעש"ק עלה בדעתו להשתמש בו כמעמיד לספרים – שוב דינו ככל כלי שמלאכתו לאיסור.

מוקצה מחמת
חסרון כיס

מוקצה מחמת חסרון כיס

מאכל שמיועד לסחורה אף מחמת כן מקפידים שלא להשתמש בהם - אינם מוקצה.

כל עוד הוא ראוי לאכילה

ארגזי חלב

אתרוג- שמיועד לדי מינים-
הרי הוא מוקצה

תמרים המיועדים
לשווק

מוקצה מחמת
חסרון כיס -
אוכלין